

F. t. l. om miljø og genteknologi

3. Formålet med lovforslaget

Loven om miljø og genteknologi, lov nr. 288 af 4. juni 1986, har nu været i kraft i godt 4 år. Loven blev ved lov nr. 338 af 24. maj 1989 ændret, idet der bl.a. var behov for at bringe reglerne for genteknologiske forsøg i stor skala i overensstemmelse med de regler, der er gældende for forskning i laboratorier. Endvidere var der behov for, at ophæve den opsættende virkning af klage m.v. i produktionssager, og derved bringe loven i overensstemmelse med reglerne på miljøbeskyttelsesområdet.

Danske virksomheder har i den periode, loven har virket, udviklet en række nye produkter ved brug af genteknologi. Dette har betydet, at der i forbindelse med administrationen af loven er opsamlet konkret viden og erfaring om risikovurdering ved anvendelse af genteknologi, således at genteknologiens positive muligheder, herunder mulighederne for at basere den mere forurenende del af den traditionelle kemiske industri på anvendelse af genteknologi, kan fremmes på en miljømæssig forsvarlig måde.

Miljøministeriet vurderer på baggrund af administrationen, at loven har fungeret tilfredsstillende, og lovforslagets formål er derfor at få gennemført de to EF-direktiver, samt at få harmoniseret loven med forslaget til den ny miljøbeskyttelseslov.

Lovforslagets udgangspunkt er fortsat at anvendelse af genteknologi kræver forudgående miljømæssig vurdering af myndighederne, således at sikring af miljø, natur og sundhed i forbindelse med genteknologi fortsat varetages i relation til forskning, storskala-forsøg, produktion, udsætning og produkter.

4. Lovforslagets hovedindhold

De vigtigste ændringer, der følger af lovforslaget er for det første, at definitionerne på genteknologi er tilpasset direktivet om indesluttet anvendelse af genetisk modificerede mikroorganismer og direktivet om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer. Dernæst kommer, at der som følge af direktivet om indesluttet anvendelse er foretaget en række tilpasninger, mens udsætningsdirektivet er gennemført i overensstemmelse med sit indhold, således at markedsføring af produkter, der er godkendt i et andet EF-land efter direktivets regler, kan ske her i landet uden yderligere godkendelse. Det danske ønske om at kunne tilgodese hensynet til særlige danske miljø-, natur- og sundhedsmæssige forhold er dog præciseret i lovsaget. Endelig er lovforslaget tilpasset forslag til lov om miljøbeskyttelse, og herunder er princippet om renere teknologi således også indarbejdet i forslaget.

Definitioner

Tilpasningen af definitionerne har medført, at lovens område er udvidet i forhold til den nuværende lov. Udvidelsen medfører, at nogle metoder, der benyttes til indføring af naturligt forekommende arvemateriale ved processer, der ikke er naturlige, vil være omfattet af lovforslaget. Definitionsmæssigt er dette en udvidelse af lovens område. Det forventes dog ikke at få nogen nævneværdig betydning i praksis, da de teknikker, lovområdet suppleres med, ikke almindeligvis benyttes i forskning og industri ved undersøgelser og fremstilling af genetisk modificerede organismer.

Direktivernes definitioner på genetisk modificerede organismer er i direktiverne præciseret ved anvendelse af detaljerede tekniske beskrivelser. Det er derfor ikke fundet hensigtsmæssigt at anvende direktivernes definitioner direkte i lovforslagets tekst. Definitionerne er således omskrevet i en mere tilgængelig form, men det præciseres, at de under alle omstændigheder vil blive anvendt i fuld overensstemmelse med udsætningsdirektivets (90/220/EØF) definitioner og område. Den detaljerede tekniske beskrivelse af definitionerne fremgår af lovforslagets bemærkninger til § 2.

Endelig skal det nævnes, at lovforslagets definitioner og anvendelsesområde følger det bredere anvendelsesområde, der fremgår af udsætningsdirektivet, som dækker alle organismetyper. Hvorimod direktivet om indesluttet anvendelse, der som mindstemål skal følges af medlemsstaterne, alene dækker mikroorganismer. Lovforslaget omfatter derfor ved den bredere definition også indesluttet anvendelse af planter og dyr.

Indesluttet anvendelse.

Direktivet om indesluttet anvendelse skelner mellem gruppe I-organismer, som er lavrisikoorganismer, og gruppe II-organismer, som er mere risikoprægede organismer.

I henhold til direktivet om indesluttet anvendelse kræves der for gruppe I-organismer anmeldelse og for gruppe II-organismer godkendelse af anlæggene. Hertil kommer en anmeldelsesordning/godkendelsesordning for projekter alt efter projektets omfang med 60 henholdsvis 90 dages reaktionstid fra den pågældende myndighed, forinden projektet må påbegyndes.

For så vidt angår den del af loven, som administreres af Arbejdsministeriet gennemføres anmeldelses-/godkendelsesordningen i forbindelse med en ændring af Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 578 af 1. september 1987 med senere ændringer.